ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D. v právní věci žalobce: **T. T.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s., se sídlem Kovářská 939/4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2017, čj. OAM-158/LE-LE05-LE05-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 11. 2017, čj. 60 Az 78/2017-18,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný zastavil podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci.

[2] S žalobou proti tomuto rozhodnutí podanou u Krajského soudu v Plzni spojil žalobce žádost o ustanovení zástupce; uvedl, že je zcela bez prostředků, nemá znalost českého práva, není schopen bránit svá práva, ani si zajistit potřebnou právní pomoc. Požádal o ustanovení Mgr. Ing. Jakuba Backy, advokáta, který se cizineckým právem zabývá a s jeho případem již byl seznámen, neboť jej zastupoval v řízení u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Krajský soud návrhu žalobce na ustanovení konkrétního zástupce

nevyhověl. Z důvodu vhodnosti, místa pobytu žalobce a hospodárnosti řízení ustanovil zástupcem v záhlaví uvedeným usnesením Organizaci pro pomoc uprchlíkům, z. s.

II.
Argumenty kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti argumentoval, že nebyly dány důvody pro to, aby mu nebyl ustanoven zástupce Mgr. Ing. Jakub Backa. Konstatoval, že tento zástupce pravidelně dojíždí do Zařízení pro zajištění cizinců Balková; připomenul též, že mu tento zástupce byl ustanoven již Krajským soudem v Ústí nad Labem pro řízení o žalobě proti rozhodnutí o zajištění podle zákona o pobytu cizinců; byly tak dány všechny rozumné důvody k tomu, aby mu byl tentýž zástupce ustanoven v též v projednávané věci.

[4] Podle stěžovatele je Mgr. Ing. Jakub Backa advokátem a je tedy zcela nezávislou osobou, která není nijak spojena s výkonnou moci, zatímco nezisková organizace takovou záruku neposkytuje. Uvedl, že nezisková organizace neodpovídá za garanci kvality a není cesty, jak kvalitu takového zastupování kontrolovat a korigovat. Organizace pro pomoc uprchlíkům financuje svou činnost z grantů kontrolovaných a přidělovaných žalovaným, tedy správním orgánem, proti jehož rozhodnutí podal žalobu; není přijatelné, aby nezisková organizace, která získala milionový grant za činnost spočívající v návratovém poradenství od žalovaného, zastupovala nezávisle a efektivně osoby, které se brání správním rozhodnutím žalovaného.

III.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadené usnesení Krajského soudu v Plzni v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných námitek, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud předně nesouhlasí s námitkou stěžovatele, podle níž by Organizace pro pomoc uprchlíkům musila být nutně ovlivněna tím, že je financována ze zdrojů žalovaného a nesouhlasí ani s výhradami stěžovatele zpochybňujícími kvalifikovanost stěžovateli ustanovené zástupkyně. Ve své judikatuře Nejvyšší správní soud opakovaně dospěl k závěru, že Organizace pro pomoc uprchlíkům, která je humanitární organizací zaměřující se na pomoc uprchlíkům a cizincům již 26 let, je dostatečně erudovaná, aby účastníky zastupovala v řízeních (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, čj. 2 As 220/2017-23, nebo ze dne 29. 6. 2017, čj. 9 As 98/2017-24). Výtka stěžovatele naznačující nedostatek nestrannosti Organizace pro pomoc uprchlíkům pak postrádá opodstatnění již pro svou nekonkrétnost; není jasné, proč by Organizace pro pomoc uprchlíkům částečně dotovaná z prostředků státního rozpočtu měla

být jen proto více závislá na zájmech žalovaného než kterýkoliv advokát, jehož palmáre v případě ustanovení je stejně tak propláceno z rozpočtových prostředků státu.

[8] K argumentaci stěžovatele týkající se povinnosti ustanovit konkrétního zástupce pro řízení poukazuje Nejvyšší správní soud na závěry rozšířeného senátu zdejšího soudu vyplývající z rozsudku ze dne 21. 12. 2009, čj. 7 Azs 24/2008-141; v něm rozšířený senát konstatoval, že § 35 odst. 8 s. ř. s., stanoví, že navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. V tomto rozsudku rozšířený senát na jednu stranu klade důraz na to, aby bylo v jednotlivých případech ustanovení konkrétního zástupce na žádost účastníka řízení zjišťováno, zda existují rozumné a věcně oprávněné důvody pro ustanovení tohoto advokáta, na druhou stranu však rozšířený senát poznamenal, že ani právo účastníka řízení na ustanovení konkrétního zástupce není absolutní a má své limity. Je nicméně třeba trvat na tom, aby, pokud návrhu účastníka na ustanovení konkrétního zástupce nevyhoví, soud své rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnil.

[9] Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatel již v žalobě žádal, aby jeho zástupcem byl ustanoven Mgr. Ing. Jakub Backa, neboť se zabývá cizineckým a azylovým právem a nadto ho již zastupoval v jiném řízení u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Krajský soud žádost stěžovatele nepřehlédl, neshledal ji však oprávněnou z důvodů, které v napadeném usnesení v dostatečném rozsahu vysvětlil. Nejvyšší správní soud s krajským soudem uplatněným hodnocením věci souhlasí a k jím uvedenému pouze dodává, že je především věcí úvahy krajského soudu, aby zvážil, zda žádosti o ustanovení konkrétního zástupce vyhoví. Není přitom povinností účastníka řízení být v řízení před krajským soudem zastoupen advokátem a není ani povinností soudu při vyhovění žádosti o ustanovení zástupce ustanovit pouze advokáta; dikce zákonné úpravy naopak spíše nasvědčuje výjimečnosti právě advokátního ustanovení, a to zvláště, vezme-li se v úvahu speciální úprava *ex offo* zastoupení v řízeních vyjmenovaných v ustanovení § 35 odst. 5 s. ř. s., které naopak ustanovení právnické osoby typu Organizace pro pomoc uprchlíkům výslovně předpokládá.

IV.
Závěr a náklady řízení

[10] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[11] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, ve spojení s § 120, s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. ledna 2018

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu